

Ráðgevingin fyri føroyingar í Danmark

Ársfrágreiðing

2015

Ráðgeving og vegleiðing – Kunning - Samstarv

Ráðgevingin er ein sjálvognarstovnur, hvørs endamál sambært viðtøkunum er:

- At **veita** froyingum í Danmark hjálp og vegleiðing í sosialum, persónligum og lestrarligum spurningum
- at **reka** upplýsandi arbeiði á nevndu økjum mótvegis einstaklingum, myndugleikum og stovnum her og heima
- at **virka** sum millumlið millum froyingar í Danmark, myndugleikar og stovnar her og heima innan nevndu øki.

Málbólkarnir sum Ráðgevingin vendir sær til er millum annað:

- Froyingar undir útbúgving í Danmark
- Føroyskir sjúklingar í viðgerð í Danmark og teirra avvarðandi
- Froyingar, ið ætla sær til Danmarkar og sum ætla sær heimaftur.
- Fastbúgvandi froyingar í Danmark

Leiðsla

Evsta leiðsla stovnsins er ein trímanna nevnd:

Bogi D. Davidsen, dr.med., formaður, umboð fyri Føroya Landsstýri.
Marianna Andreassen, cand.scient.soc., næstforkvinna, umboð fyri brúkarar.
Randi Johannesen, sosialráðgevi, umboð fyri starvsfólkið.

Grannskoðari: Dann Mortensen, aktuar.

Fíggjarviðurskipti

Virksemi stovnsins verður fíggjað við stuðulsjáttan á Fíggjarløgtingslógini. Stuðulin verður latin sambært treytum, ásettum í reglugerð um stuðulsjáttan til "Ráðgevingin fyri froyingar í Danmark" (februar 2013). Játtanin fyri 2015: 1.248.000 kr. Størsti posturin er løn v.m. til starvsfólk og síðani rakstur av skrivstovuni.

Starvsfólk

Tveir sosialráðgevar, ávikavist 30 og 32 tímar.

Tvey lesandi 8 tímar hvør um vikuna frá 15. oktober 2015 og 3 mánaðir fram.

Viðtalutíð

Ráðgevingin hevur viðtalutíð 4 dagar um vikuna, 16 tímar tilsamans. Hvønn týsdag arbeiðir ein av ráðgevunum á Sjúklingahotellinum Tórshavn.

Ráðgevingin er ein professionel og smidlig føroysk sosialráðgeving sum tekur støði í:

- Organisatoriskari dygd
- Fakligari dygd

- Stremban at veita dygdartænastu fyri viðskiftafólk

Ráðgevingin arbeiðir heilsufremjandi, fyribyrgjandi og virkar fyri at tryggja dygdina av okkara hjálp og stuðli. Vit virka til at menna og sjónliggera heilsufremjan og fyribyrgjan, við at miðla vitan og handlumøguleikar innan sosialar spurningar og truplar støður.

Okkara *visjón* er at vera ein sjónlig og støðugt mennandi føroysk sosialráðgeving í Danmark - Ein samskapandi og samskipandi sosialráðgeving.

Okkara *misjón* er at vera bindilið millum Føroyar og Danmark. At vera felags um uppgávurnar, arbeiða tvørfakligt og harvið skapa ta góðu gongdina fyri okkara viðskiftafólk, avvarðandi og samfelag.

Kjarnuuppgávan hjá Ráðgevingini er professionel og smidlig sosialráðgeving og vegleiðing, har viðskiftafólkini er í miðdeplinum. Tørvur og tilfeingi setir kósina fyri samhangandi, trygt og dygt samskifti og samstarv innan sosiala øki.

Ráðgeving og vegleiðing

Sociala virkisøkið er fjøltáttað, fjølbroytt og umfatandi. Arbeitt verður við tveimum ymiskum lóggávum og reglum á nógvum sosialum økjum, og lóggávu í 3. landi. Ráðgevingin hevur gjøgnum árin, nomið sær royndir og vitan innan ymisku sosialu økini og kann tí veita viðskiftafólkunum serkunnleika innan heildarráðgeving, ið ikki fæst aðrastaðni.

Kjarnuvirðið hjá stovninum er, at vit taka støði í álit, respekt og ábyrgd, í einum tøttum samstarvi við viðskiftafólk, avvarðandi, netverk og aðrar týðandi aktørar. Vit stremba eftir, at hava felags grundarlag og opinleika í okkara samskifti við viðskiftafólk. Øll kunnu venda sær til Ráðgevingina, ongin skráseting fer fram og ráðgevarnir hava tagnarskyldu. Ráðgevingin hevur serkunnleika innan sosiala heildarráðgeving og veitir ráð og vegleiðing í teimum sosialu spurningum/trupulleikum viðskiftafólkini hava. Ráðgevingin hjálpir við upplýsingum um reglur og lóggávu, stuðlar við at raðfesta og samskipar, vísir á møguleikar, stovnar og serfrøðingar. Ráðgevingin veitir eisini hjálp og stuðul til at skriva umsóknir og kæra avgerðir.

Fyrirspurningarnir, ið Føroyska Ráðgevingin fær, eru sera ymiskir. Summir eru einfaldir og skjótir at svara og avgreiða, t.d. fyrirspurningar viðvíkjandi flyting og NemID. Hesi viðskiftafólkini eru serliga lesandi, men eisini aðrir føroyingar, ið flyta til Danmarkar. Aðrir spurningar frá hesum bólki av viðskiftafólkum kunnu ofta, at síggja til tykjast einfaldir, men vísa seg at gerast umfatandi og tíðarkrevjandi. Hetta kann t.d. vera skattaspurningar, har viðskiftafólk fáa lítla-, ógreiða og onkuntíð skeiva vegleiðing frá SKAT í samband við t.d. føroyafrádrátt, flyting, fasta ogn í Føroyum, tvískattaavtalur o.s.fr. Ráðgevingin kann tí fevna bæði um føroyskar og danskar reglur.

Ein serligur bólkur av viðskiftafólkum, eru sjúklingar, ið verða sendir til Danmarkar til viðgerðar. Fyrirspurningar frá sjúklingum og avvarðandi kunnu vera einfaldir og skjótir at avgreiða, t.d. hjálpa við at útfylla umsókn um dagpening.

Aðrir fyrirspurningar kunnu vera sera torgreiddir og harvið tíðarkrevjandi. T.d. tá talan er um sjúklingar, sum verða sendir akutt niður. Bæði sjúklingur og avvarðandi eru tá ófyrirreikað til støðuna. Tey skulu bæði fyrhalda seg til sjálva sjúkuna, eina aðra mentan og samstundis ta brátt íkomnu sosialu og økonomisku støðuna, sum kann fevna um arbeiðsviðurskifti,

barnaansing, persónliga økonomi v.m. Her er sera umráðandi, at sjúklingarnir verða loftaðir og fáa ráð og vegleiðing, soleiðis at neyðug tiltøk kunnu setast í verk. Talan kann vera um uppgávur, sum viðkemur bæði føroyskum og donskum myndugleikum - hugsandi eisini úr øðrum londum. Sum dømi kunnu nevast tryggingarútgjald í samband við lívshættisliga sjúku, útgjald í samband við óarbeiðsføri frá NAV í Norra, trygging í samband við arbeiðsskaða o.a.

Er talan um familjur við børnum, kann tað gerast neyðugt við ansing av børnum á stovni ella undirvísing. Tá talan er um sjúk børn, skal evt. søkjast um inntøkumiss frá Almannaverkinum. Í slíkum málum hevur Ráðgevingin ein samskipandi leiklut. Ráðgevingin stuðlar og hjálpir sjúklinginum ella avvarðandi við at útvega røttu skjøluni og tryggjar, at skjøl og vátanir verða útfyllt rætt og stílað røttu myndugleikunum. Um neyðugt, kann Ráðgevingin gera eina frágreiðing vegna sjúklingin og avvarðandi, sum verður send viðkomandi myndugleikum, og fylgir upp, at málið verður avgreitt og familjan fær boð um avgerðina.

Átaksøki í 2015

Kunning

Ráðgevingin fremur upplýsandi arbeiði innan tey ymisku økini umvegis heimasíðuna hjá stovninum og Facebook við at luttaka í Pisudøgum í Føroyum og í sambandi við tiltøk í Danmark.

Ráðgevingin hevur eina vælvitjaða heimasíðu við nógvum hentum upplýsingum innan arbeiðsøkið hjá Ráðgevingini. Ráðgevingin fær nógvar fyrispurningar í samband við skatt. Tað er serliga fyrispurningar um føroyafrádrátt frá lesandi. Ráðgevingin hevur tí arbeitt við at menna kunningina í mun til skatt og føroyafrádrátt. Tað eru lagdar nágreiniligar leiðbeiningar og videoleiðbeiningar – hjálp til sjálvhjálp - á heimasíðuna. Samstundis hevur Facebook verið nýtt til at rækka fleiri viðskiftafólkum við kunning innan ymisku økini. Ráðgevingin luttók í tiltakinum Pisudagar í august 2015, sum EIK, MFS og ASK skipaðu fyri. Kunning til føroysk lesandi, ið fara uttanlands at lesa. Fundir vóru í Runavík og Tórshavn, umleið 90 ung luttóku.

Ráðgevingin hevur ein faldara við yvirskipaðari kunning um Ráðgevingina umframt ein kunningarlepa til sjúklingar og teirra avvarðandi um sosialráðgeving og vegleiðing frá Ráðgevingini.

Samstarv

Ráðgevingin virkar sum millumlið millum einstaklingar, stovnar og myndugleikar. Vit vísa á móguligar loysnir, umframt at vísa á ítøkiligar mannagongdir og lóggávur, sum kunnu føra trupulleikar við sær.

Ráðgevingin fremur tvørfakligt samstarv á nógvum økjum. Í samband við ráðgeving og vegleiðing av sjúklingum og avvarðandi, hevur Ráðgevingin eitt tætt samstarv við Sjúklingahotellið Tórshavn, føroyska sjúklingavegleiðaran á Ríkissjúkrahúsinum og

Uttanlandstænastuna á Landssjúkrahúsinum. Harumframt kunnu nevnast Heilsumálaráðið, Almanna-verkið, Heilsutrygd, Apoteksverkið, Barsilsskipanina og ALS.

Í samband við ráðgeving og vegleiðing av lesandi, samstarvar Ráðgevingin við Altjóða Skrivstovuna, Meginfelag føroyska studenta, Statens Uddannelsesstøtte, útbúgvingarstovnar, TAKS og SKAT v.m.

Sosialráðgevarnir í Ráðgevingini vóru í Føroyum í november 2015. Endamálið við ferðini var at styrkja samstarvið við føroyskar myndugleikar og stovnar, sum Ráðgevingin samstarvar við. Fundir vóru við Almanna-málaráðið, Heilsumálaráðið, Mentamálaráðið, Almanna-verkið, Uttanlandstænastuna á Landssjúkrahúsinum, Altjóða Skrivstovuna, Studna og ALS.

Ráðgevingin hevur í 2015 havt fund við føroysku sendistovuna í Keypmannahavn, endamálið var at skipa regluligt samstarv í mun til felags arbeiðsøkir.

Ráðgevingin hevur saman við føroyska sjúklingavegleiðaranum havt fund við sosialráðgevarnar á barnadeildunum á Ríkissjúkrahúsinum, arbeiðt verður við at gera eina samstarvsavtalu.

Politisk – Markaforðingar innan Ríkisfelagsskapin.

Ráðgevingin hevur samband við viðskiftafólk, ið flyta ímillum Føroyar og Danmark og hevur tí serkøna vitan um markaforðingar innan Ríkisfelagsskapin. Tað hevur verið ein afturvendandi trupulleiki, at tað í samband við nýggja lóggávu í Danmark og Føroyum ikki hevur verið tikið hædd fyri avleiðingum í mun til Ríkisfelagsskapin. Ráðgevingin ger framhaldandi vart við hesar trupulleikar og kunnar avvarðandi ráð og føroysku fólkatingslimirnar, tá nýggjar forðingar vísa seg.

Menning og endurmenning

Ráðgevingin arbeiðir áhaldandi við rehabiliterandi tilgongd og arbeiðshátti, ið hevur til endamáls at stuðla og birta undir menning og endurmenning hjá sjúklingum. Tvørfakligt samstarv við og um sjúklingin er ein týðningarmikil liður. Samstarv millum sjúkling, avvarðandi og yrkislærd setir tískil krøv til, at fyriskipanin er smidlig og fokus er á styrkir og móguleikar. Tað er umráðandi, at rehabiliteringsátakið byrjar beinanvegin og krevur, at viðgerðar- og røktartilgongdin stuðlar sjúklinginum í virkismóguleikum, so sjúklingurin tekur lut í teimum avgerðum, ið verða tiknar í menningar- og endurmenningartilgondini. Tað er umráðandi at vit síggja gongdina sum eina samskipaða heild, og í samskapan við tí fyriskipaðu sjúklingagongdini, har øll lívsviðurskiftini hjá sjúklinginum skulu havast í huga. Her hevur Ráðgevingin ein samskipandi leiklut.

Ráðgevingin tók í 2014 stig til niðursetan av einum arbeiðsbólki, umboðandi Ráðgevingina, sjúklingavegleiðaran og Sjúklingahotellið Tórshavn við atlit til eina menningar- og endurmenningarætlan. Endamálið er, at sjúklingar, har gerandisdagurin og funktiónsevninini eyðsæð verða skerd munandi orsakað av sjúku/skaða, kunnu byrja innan menning og endurmenning (rehabilitering) so tíðliga sum móguligt, og meðan tey enn eru í viðgerð í Danmark. Bólkurin skuldi gera eina arbeiðsætlan og uppskot um, hvussu hetta tvørfakliga samstarv kundi skipast innan verandi karmar, tilfeingi og hvørjir sjúklingabólkar arbeiðast skuldi við. Arbeiðið í bólkinum hevur hildið fram í 2015 og komið var fram til ein leist, har

tað í fyrstu atløgu verður givið eitt tilboð um felags samrøðu millum sjúkling, avvarðandi, sjúkrarøktarfrøðing á Sjúklingahotellium Tórshavn og ein sosialráðgeva. Í royndartíðini er tað ein útvaldur sjúklingabólkur – munn- og hálskrabbi – ið fær tilboð um eina samrøðu, tá viðgerðin er tilrættisligd, umframt eina uppfylgjandi samrøðu eina til tvær vikur áðrenn heimferð. Byrjað verður fyrst í 2016.

Menning – trygd og dygd

Átaksøkið í 2015 var at arbeiða miðvíst við trygd og dygd. Stovnurin arbeiðir víðari við at menna sosiala arbeiði. Tørvur er á lýsingararbeiði í mun til stovnin, ein føroyskur stovnur í einum sosialum perspektivi. Í mai 2015 varð skipað fyri vikuskiftisseminari fyri nevnd og starvsfólk. Peningur er avsettur á fíggarætlanini 2016 til eitt eitt nýtt vikuskiftisseminar fyri nevnd og starvsfólk, fyri at arbeiða víðari við virkisætlan, funktión- og uppgávulýsing, mál, visjón og missjón fyri stovnin. Ein føroysk sosialráðgeving í Danmark. Ráðgevingin vil framhaldandi arbeiða við dygdarmenning og í hesum sambandi lýsa arbeiðsgongdir og mannagongdir innan organisatoriska-, fakliga- og viðskiftafólkaupplivdari dygd.

Í samband við menning av samstarvi millum sjúkling, avvarðandi og yrkislærd innan ymiskar fakkólkar, hava ráðgevararnir í 2015 tikið facilitatorútbúgving í "interprofessionel læring og samarbejde" - IPLS.

Ráðgevingin arbeiðir framvegis víðari við at menna okkara tvørfakliga samstarv, ætlanin er at skipa fyri temadagi í 2016 fyri starvsfólk í Ráðgevingini og á Sjúklingahotellinum við tí endamáli, at samskapa tvørfakliga samstarvsgongdina.

Stovnurin vil eisini virka fyri og arbeiða fram ímóti at skipa eina vitanarcafè, har innihald og endamál er at seta fokus á markaförðingar innan Ríkisfelagsskapin og aðrar trupulleikar, sum eru í sosiala virkisøkinum, har arbeitt verður við tveimum ymiskum lóggávum og reglum á nógvum økjum, og lóggávu í 3. landi.

Verkætlanir

Í samband við okkara menningartilgongd hevur Ráðgevingin bjóðað lesandi (bachelor, master, kandidat) at gera verkætlanir, har ymisk arbeiðsøkir verða lýst og greinað innan virkisøkið hjá stovninum – sosialt arbeiði/sosialar trupulleikar.

Ráðgevingin hevur síðani 2014 roynt at seta fokus á børn sum avvarðandi til álvarsliga sjúk foreldur ella systkin. Børnini eru ofta stødd í Føroyum og tí ikki sjónlig her, men tað er alneyðugt at tað verður tosað við foreldrini um hvussu børnini hava tað og kunna um hjálparmøguleikar. Ráðgevingin hevur havt upplegg fyri sjúkrarøktarfrøðingunum á Sjúklingahotellinum um børn sum avvarðandi, gjørt eitt yvirlit yvir hjálparmøguleikar í Føroyum og skotið upp, at tað verður arbeitt meira skipað við barnafamiljum.

Ein lesandi á "kandidat i socialt arbejde" hevur í samstarv við Ráðgevingina skrivað høvuðsritgerð í 2015/2016 við heitinum "Når færøske børn og unge har alvorligt fysisk syge forældre. En kvalitativ interviewundersøgelse af de udfordringer, det har for færøske børn og unge at have alvorligt fysisk syge forældre, der visiteres til behandling i Danmark".

Ráðgevingin hevur eisini haft fokus á heimleysar føroyingar í Keypmannahavn, har vit hava roynt at innsavna data til eina evt. verkætlan.

Hagtøl

Í 2014 vóru hagtølini gjørd á einum tillagaðum hagtalsblaði í samráð við Almannamálaráðið. Í 2015 hevur verður nýtt eitt talgilt hagtalsblað frá Almannamálaráðnum, sum verður sent hvønn mánað. Almannamálaráðið ger á hvørjum ári frágreiðing um hagtølini. Frágreiðingin fyri 2014 er tøk á heimasíðuni hjá Almannamálaráðnum.

Í 2015 fekk Ráðgevingin 1.255 áheitanir. 717 vóru nýggjar áheitanir og 528 afturvendandi.

Niðanfryi er talvur, ið vísa býtið í mun áheitanir, bústað, viðskiftafólk og slag av spurningum.

Tils.	Áheitan umvegis				Bústaður			
	Tlf.	@	Pers.	Annað	DK	FO	Útl.	Ikki uppl.
1.255	437	482	331	3	647	310	30	248

Viðskiftafólk			Slag av spurningum						
Sjúk.	Lesandi	Onnur	Sosialt	Lestur	Flyting DK	Flyting FO	Skattur	Føroya - frádrátt	Annað
186	809	260	414	89	56	22	347	505	

Nevndin:

Bogi D. Davidsen
formaður

Marianna Andreassen

Randi Johannesen